

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра педіатрії №1 та неонатології
Навчальний рік 2021/2022

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«Невідкладна допомога в педіатрії»
(назва освітнього компоненту)

Вибірковий освітній компонент

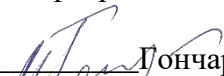
Форма здобуття освіти очна, дистанційна
(очна; заочна; дистанційна)

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність «Медицина» 222
(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма «Педіатрія»
Другого магістерського рівня вищої освіти
Курс 6

Силабус навчальної дисципліни
розглянуто на засіданні кафедри педіатрії
№1 та неонатології
Протокол від
“27” серпня 2021 року № 1

Завідувачка кафедри
професор Гончарь М.О.

Схвалено методичною комісією
ХНМУ з проблем професійної
підготовки
педіатричного профілю
(назва)
Протокол від
“27” серпня 2021 року № 1

Голова методичної комісії
професор Гончарь М.О.

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Гончарь Маргарита Олександрівна, завідувачка кафедри педіатрії №1 та неонатології, д.мед.н, професор
2. Галдіна Ірина Михайлівна, асистент кафедри педіатрії №1 та неонатології, к.мед.н.
3. Мацієвська Наталія Костянтинівна, доцент кафедри педіатрії №1 та неонатології, к.мед.н.

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Галдіна Ірина Михайлівна – асистент кафедри педіатрії №1 та неонатології, кандидат медичних наук, спеціалізація педіатрія, дитяча анестезіологія.

Корпоративна пошта викладача im.haldina@knmu.edu.ua

Консультації

Очні консультації: за попередньою домовленістю;

Он-лайн консультації: системи Moodle, ZOOM, Google Meet згідно з розкладом;

Локація заняття проводяться в умовах КНП ХОР ОДКЛ, КНП ХОР «ОКЛ», дистанційно – у системах ZOOM або MOODLE

ВСТУП

Силабус навчальної дисципліни «Невідкладна допомога в педіатрії» складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Медицина», другий (магістерський) рівень, галузі знань 22 “Охорона здоров'я”, спеціальності 222 «Медицина».

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Курс «Невідкладна допомога в педіатрії» 5 рік навчання присвячений основним проблемам надання невідкладної допомоги дітям з урахуванням вікових анатомо-фізіологічних особливостей дитячого організму. Компенсаторно-приспосувальні можливості в дитячому віці більш лабільні, швидше виснажуються, що сприяє розвитку критичних станів, які супроводжуються порушенням функцій життєво важливих органів та систем. Студенти протягом курсу мають змогу приймати участь у курації та демонстрації хворих дітей, які знаходяться у відділенні анестезіології та інтенсивної терапії КНП ХОР «Обласна дитяча клінічна лікарня».

Курс спрямований на засвоєння студентами теоретичних принципів та практичних навичок надання екстреної допомоги при різноманітних невідкладних станах у дітей. Викладання проводиться за принципами доказової медицини з використанням діючих стандартів світових фахових товариств.

Курс охоплює основні практичні, так і теоретичні аспекти діяльності майбутнього педіатра, сімейного лікаря, неонатолога.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є невідкладні стани та захворювання, які можуть виникати у дітей різних вікових груп.

Міждисциплінарні зв'язки:

Пререквізити Вивчення дисципліни передбачає попереднє засвоєння навчальних дисциплін з медичної біології, нормальної та патологічної анатомії, нормальної та патологічної фізіології, біохімії, мікробіології, пропедевтики дитячих хвороб, медичної генетики, фармакології та медичної рецептури, епідеміології та принципів доказової медицини, екстреної та невідкладної медичної допомоги, а також мати практичні навички догляду за хворими педіатричного профілю. Та їх ведення у поліклінічних та стаціонарних умовах.

Постреквізити Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні суміжних дисциплін протягом 5 року навчання, є базою для підготовки до ліцензійного іспиту ЄДКІ, підготовки до навчання у закладах вищої освіти на програмах третього освітньо-наукового рівня вищої освіти.

Посилання на сторінку навчальної дисципліни в MOODLE

---

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою вивчення навчальної дисципліни є поглиблення теоретичних знань з питань невідкладної допомоги з педіатрії, удосконалення і засвоєння практичних навичок з основних невідкладних станів в дитячому віці, набуття професійного рівня готовності майбутніх лікарів-педіатрів до самостійної роботи.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є набуття студентами компетентностей згідно до загальних і фахових компетентностей освітньо-професійної програми «Педіатрія» другого рівню вищої освіти за спеціальністю 222 Медицина

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна:

1.3.1. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує опанування студентами компетентностей:

інтегральні:

здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності у галузі охорони здоров'я, або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.

загальні:

здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися і бути сучасно навченим; здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях; знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; здатність до адаптації та дії в новій ситуації; здатність приймати обґрунтоване рішення; працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії; здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватись іноземною мовою; навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків; здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

спеціальні (фахові, предметні):

навички опитування; здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів; здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання; здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку, характеру харчування при лікуванні захворювань; здатність до визначення принципів та характеру лікування захворювань; здатність до діагностування невідкладних станів; здатність до визначення тактики та володіння навичками надання екстреної медичної допомоги; навички виконання медичних маніпуляцій; здатність до планування та проведення санітарно-гігієнічних, профілактичних та протиепідемічних заходів, у тому числі щодо інфекційних хвороб; здатність до визначення тактики ведення осіб, що підлягають диспансерному нагляду; здатність до ведення медичної документації.

1.3.2. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних програмних результатів навчання:

ПРН 1 володіти загальними та спеціальними фундаментальними та професійно-орієнтованими знаннями, уміннями, навичками, компетентностями, необхідними для виконання типових професійних завдань, пов'язаних з діяльністю в медичній галузі на відповідній посаді

ПРН 2 володіти знаннями щодо психофізіологічних особливостей людини, здоров'я людини, підтримки здоров'я, профілактики захворювань, лікування людини, здоров'я населення

ПРН 3 застосовувати набуті знання, навички та розуміння для вирішення типових задач діяльності лікаря, сфера застосування яких передбачена переліками синдромів та симптомів, захворювань, невідкладних станів, лабораторних та інструментальних досліджень, медичних маніпуляцій

ПРН 4 проводити збір інформації про пацієнта

ПРН 5 оцінювати результати опитування, фізичного обстеження, даних лабораторних та інструментальних досліджень

ПРН 6 встановлювати попередній клінічний діагноз захворювання

ПРН 7 визначати характер, принципи лікування захворювань

ПРН 8 визначати необхідну дієту, режим праці та відпочинку при лікуванні захворювань

ПРН 9 визначати тактику ведення контингенту осіб, що підлягають диспансерному нагляду

ПРН 10 проводити діагностування невідкладних станів, визначення тактики надання екстреної медичної допомоги

ПРН 15 виконувати медичні маніпуляції

ПРН 17 вміти вести медичну документацію, обробляти державну, соціальну та медичну інформацію

ПРН 18 здійснювати оцінку стану здоров'я людини та забезпечувати його підтримку з урахуванням впливу навколишнього середовища та інших факторів здоров'я

ПРН 20 застосовувати набуті знання щодо існуючої системи охорони здоров'я для оптимізації власної професійної діяльності та участі у вирішенні практичних завдань галузі

ПРН 21 дотримуватись етичного кодексу лікаря, що забезпечує сформованість фахівця з належними особистими якостями

1.3.3. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття студентами наступних **соціальний навичок (Soft skills):**

- комунікативність (реалізується через: метод роботи групах та мозковий штурм під час аналізу клінічних кейсів, метод презентації результатів самостійної роботи та їх захисту в групі, ділові ігри),

- робота в команді (реалізується через: метод роботи групах та мозковий штурм під час аналізу клінічних кейсів),

- конфлікт-менеджмент (реалізується через: ділові ігри),

- тайм-менеджмент (реалізується через: метод самоорганізації під час аудиторної роботи в групах та самостійної роботи),

- лідерські навички (реалізується через: метод презентації результатів самостійної роботи та їх захисту в групі, ділові ігри).

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1 Загальна інформація

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь, ОПП	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3,0	Галузь знань освітня програма підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти підготовки 22 «Охорона здоров'я» (шифр і назва)	Вибіркова	
Загальна кількість годин –90	Спеціальність: 222 «Медицина» (шифр і назва) Спеціалізація:	Рік підготовки (курс):	
		6-й	-й
		Семестр	
		11, 12 -й	-й
Годин для денної (або вечірньої) форми навчання: аудиторних – 30 самостійної роботи студента - 60	Освітній ступінь: магістр ОПП «Медицина»	Лекції	
		0 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		60 год.	год.
Індивідуальні завдання: год.			
Вид підсумковою контролю: залік			

2.2 Опис дисципліни

2.2.1 Лекції

Не передбачено навчальним планом

2.2.2 Семінарські заняття

Не передбачено навчальним планом

2.2.3 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Термінальні стани та клінічна смерть у дітей. Серцево-легенева реанімація у дітей різного віку	5	розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, відеороліки, дискусія, ділова, рольова гра, моделювання ситуацій, делегування повноважень, кейс-метод, дебати, метод «Мозковий штурм», віртуальна консультація, стандартизований пацієнт, використання манекенів	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль
2	Синдром болю у дітей. Шкали оцінки болю у дітей. Сучасні принципи корекції синдрому болю в дитячому віці.	5	розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, відеороліки, дискусія, ділова, рольова гра, моделювання ситуацій, делегування повноважень, кейс-метод, дебати, метод «Мозковий штурм»,	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль

			віртуальна консультація	
3	Гостра дихальна недостатність. Синдром обструкції дихальних шляхів у дітей. Варіанти проведення та основи вибору параметрів ШВЛ.	5	розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, відеороліки, дискусія, ділова, рольова гра, моделювання ситуацій, делегування повноважень, кейс-метод, віртуальна консультація, стандартизований пацієнт, використання манекенів	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль
4	Диференційна діагностика гострої серцевої та гострої судинної недостатності. Загальні принципи проведення інтенсивної терапії при шоках різного виду у дітей.	5	розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, відеороліки, дискусія, ділова, рольова гра, моделювання ситуацій, делегування повноважень, кейс-метод, віртуальна консультація, стандартизований пацієнт, використання манекенів	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль
5	Гостре пошкодження нирок. Особливості ведення дитини з гемолітико-уремічним синдромом. Оцінка та корекція водно-електролітного та кислотно-лужного стану крові, показників обміну	5	розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, відеороліки, дискусія, ділова, рольова гра, моделювання	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль

	азоту у дітей з нирковою недостатністю.		ситуацій, делегування повноважень, кейс-метод, дебати, метод «Мозковий штурм», віртуальна консультація	
6	Коматозні стани у дітей. Залік	5	розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, відеороліки, дискусія, ділова, рольова гра, моделювання ситуацій, делегування повноважень, кейс-метод, дебати, метод «Мозковий штурм», віртуальна консультація	усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; контроль виконання самостійної роботи; оцінка поточної навчальної діяльності;
	Всього годин	30		

2.2.4. Лабораторні заняття

Не передбачено навчальним планом

2.2.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Принципи надання невідкладної допомоги дітям на дошпитальному та шпитальному етапах. Знайомство з роботою відділення анестезіології та інтенсивної терапії.	5	- електронно-інформаційний (презентації, відео-матеріали, методичні рекомендації) -іноваційний (кейс-метод)	-самоконтроль, -використання набутих навичок під час роботи в аудиторії (аналіз лабораторних даних, встановлення клінічного діагнозу, тощо) самоконтроль
2	Гіпертермічний синдром у дітей. Варіанти лихоманки у дітей. Надання	5	- електронно-інформаційний (презентації, відео-матеріали,	-самоконтроль, -використання набутих навичок під час роботи в

	невідкладної допомоги дітям з гіпертермією.		методичні рекомендації) -іноваційний (кейс-метод)	аудиторії (аналіз лабораторних даних, встановлення клінічного діагнозу, тощо) самоконтроль
3	Диференційна діагностика судомного синдрому у дітей з різноманітною соматичною патологією.	5	- електронно-інформаційний (презентації, відео-матеріали, методичні рекомендації) -іноваційний (кейс-метод)	-самоконтроль, -використання набутих навичок під час роботи в аудиторії (аналіз лабораторних даних, встановлення клінічного діагнозу, тощо) самоконтроль
4	Порушення серцевого ритму, що загрожують життю дитини. Сучасні стандарти надання невідкладної допомоги.	5	- електронно-інформаційний (презентації, відео-матеріали, методичні рекомендації) -іноваційний (кейс-метод)	-самоконтроль, -використання набутих навичок під час роботи в аудиторії (аналіз лабораторних даних, встановлення клінічного діагнозу, тощо)
5	Гострі отруєння у дітей. Принципи діагностики та надання невідкладної допомоги дітям.	5	- електронно-інформаційний (презентації, відео-матеріали, методичні рекомендації) -іноваційний (кейс-метод)	-самоконтроль, -використання набутих навичок під час роботи в аудиторії (аналіз лабораторних даних, встановлення клінічного діагнозу, тощо)
6	Невідкладні стани при екзогенних фізичних ураженнях у дітей (утоплення, опіки, обмороження, електротравма). Клінічні прояви. Діагностика. Надання невідкладної допомоги.		- електронно-інформаційний (презентації, відео-матеріали, методичні рекомендації) -іноваційний (кейс-метод)	-самоконтроль, -використання набутих навичок під час роботи в аудиторії (аналіз лабораторних даних, встановлення клінічного діагнозу, тощо) самоконтроль
7	Печінкова недостатність у дітей. Причини	5	- електронно-інформаційний	-самоконтроль,

	розвитку. Критерії діагностики та клінічні прояви. Надання невідкладної допомоги.		(презентації, відео-матеріали, методичні рекомендації) -іноваційний (кейс-метод)	-використання набутих навичок під час роботи в аудиторії (аналіз лабораторних даних, встановлення клінічного діагнозу, тощо) самоконтроль
8	Дегідратація у дітей. Причини розвитку. Клінічні ознаки та діагностичні критерії. Визначення варіанту та ступеню тяжкості дегідратації в дитячому віці. Надання невідкладної допомоги.	5	- електронно-інформаційний (презентації, методичні рекомендації, графіки оцінки антропометричних параметрів для дітей різного віку)	-самоконтроль, -використання набутих навичок під час роботи в аудиторії (аналіз лабораторних даних, встановлення клінічного діагнозу, тощо) самоконтроль
9	Артеріальна гіпертензія у дітей. Причини розвитку первинної та вторинної артеріальної гіпертензії в дитячому віці. Клініко-діагностичні критерії гіпертензивного кризу у дітей. Невідкладна допомога при гіпертензивному кризі у дітей різних вікових груп.	5	електронно-інформаційний (презентації та методичні рекомендації до різних тем, схема підготовки історії хвороби)	-самоконтроль, -використання набутих навичок під час роботи в аудиторії (аналіз лабораторних даних, встановлення клінічного діагнозу, тощо) самоконтроль
10	Диференційна діагностика та особливості лікування коматозних станів у дітей з цукровим діабетом.	5	електронно-інформаційний (презентації та методичні рекомендації до різних тем, схема підготовки історії хвороби)	-самоконтроль, -використання набутих навичок під час роботи в аудиторії (аналіз лабораторних даних, встановлення клінічного діагнозу, тощо) самоконтроль
11	Гострі алергічні реакції у дітей. Набряк Квінке. Кропив'янка. Токсико-алергічні дерматити – синдроми Стівенса-	5	електронно-інформаційний (презентації та методичні рекомендації до	-самоконтроль, -використання набутих навичок під час роботи в аудиторії (аналіз

	Джонсона та Лайєлла. Анафілактичний шок.		різних тем, схема підготовки історії хвороби	лабораторних даних, встановлення клінічного діагнозу, тощо) самоконтроль
12	Невідкладні стани у дітей в гематології.	5	електронно- інформаційний (презентації та методичні рекомендації до різних тем, схема підготовки історії хвороби	-самоконтроль, -використання набутих навичок під час роботи в аудиторії (аналіз лабораторних даних, встановлення клінічного діагнозу, тощо) самоконтроль
	Всього годин	60		

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі наказу ХНМУ від 21.08.2021 № 181 «Інструкція з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Харківському національному медичному університеті»

Поточна навчальна діяльність студентів (далі – ПНД) контролюється викладачем академічної групи, після засвоєння студентами кожної теми дисципліни та виставляються оцінки з використанням 4-бальної (національної) системи. За підсумками семестру середню оцінку (з точністю до сотих) за ПНД викладач автоматично одержує за допомогою електронного журналу системи АСУ.

Для дисципліни, вивчення якої завершується у поточному семестрі та формою її контролю є залік, середній бал за ПНД викладачем кафедри переводиться у 200-бальну шкалу.

Залік для дисциплін - проводиться викладачем академічної групи на останньому занятті з дисципліни та передбачає врахування ПНД та перевірку засвоєння всіх тем з дисципліни. Оцінка визначається у балах від 120 до 200 та відміткою – «зараховано», «не зараховано».

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для дисциплін, що завершуються заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
1	2	1	2	1	2
5	200	4.3-4,31	172	3.6-3,61	144
4.97-4,99	199	4,27-4,29	171	3.57-3,59	143
4.95-4,96	198	4.24-4,26	170	3.55-3,56	142
4.92-4,94	197	4.22-4,23	169	3.52-3,54	141
4.9-4,91	196	4.19-4,21	168	3.5-3,51	140
4.87-4,89	195	4.17-4,18	167	3.47-3,49	139
4.85-4,86	194	4.14-4,16	166	3.45-3,46	138
4.82-4,84	193	4.12-4,13	165	3.42-3,44	137

1	2
4.8-4,81	192
4.77-4,79	191
4.75-4,76	190
4.72-4,74	189
4.7-4,71	188
4.67-4,69	187
4.65-4,66	186
4.62-4,64	185
4.6-4,61	184
4.57-4,59	183
4.54-4,56	182
4.52-4,53	181
4.5-4,51	180
4.47-4,49	179
4.45-4,46	178
4.42-4,44	177
4.4-4,41	176
4.37-4,39	175
4.35-4,36	174
4.32-4,34	173

1	2
4.09-4,11	164
4.07-4,08	163
4.04-4,06	162
4.02-4,03	161
3.99-4,01	160
3.97-3,98	159
3.94-3,96	158
3.92-3,93	157
3.89-3,91	156
3.87-3,88	155
3.84-3,86	154
3.82-3,83	153
3.79-3,81	152
3.77-3,78	151
3.74-3,76	150
3.72-3,73	149
3.7-3,71	148
3.67-3,69	147
3.65-3,66	146
3.62-3,64	145

1	2
3.4-3,41	136
3.37-3,39	135
3.35-3,36	134
3.32-3,34	133
3.3-3,31	132
3.27-3,29	131
3.25-3,26	130
3.22-3,24	129
3.2-3,21	128
3.17-3,19	127
3.15-3,16	126
3.12-3,14	125
3.1-3,11	124
3.07-3,09	123
3.05-3,06	122
3.02-3,04	121
3-3,01	120
Менше 3	Недостатньо

3.2. Питання до заліку:

1. Гостра дихальна недостатність. Етіологія. Патогенез. Класифікація. Діагностика.
2. Принципи надання невідкладної допомоги дітям з проявами гострої дихальної недостатності.
3. Пульсоксиметрія, капнографія. Спосіб визначення та інтерпретація результатів аналізу парціального тиску газів, кислотно-лужного стану крові у дітей.
4. Вибір способу корекції дихальної недостатності у дітей різного віку. Варіанти проведення та основи вибору параметрів ШВЛ.
5. Гострий стенозуючий ларинготрахеїт. Стороннє тіло в дихальних шляхах.
6. Гострий бронхіоліт, гострий обструктивний бронхіт, астматичний стан.
7. Синдром внутрішньоплеврального напруження. Клінічні прояви, тактика надання невідкладної допомоги дітям при синдромі обструкції дихальних шляхів.
8. Термінальні стани та клінічна смерть у дітей.
9. Особливості техніки проведення серцево-легеневої реанімації у дітей в залежності від віку.
10. Гіпертермічний синдром у дітей. Варіанти лихоманки у дітей.
11. Надання невідкладної допомоги дітям з гіпертермією.
12. Диференційна діагностика судомного синдрому у дітей з різноманітною соматичною патологією.
13. Надання невідкладної допомоги дітям при судомному синдромі.
14. Причини, патофізіологічні механізми розвитку, клінічні прояви коматозних станів у дитячому віці.
15. Особливості оцінки рівня свідомості у дітей за шкалою ком Глазго.
16. Загальні принципи надання невідкладної допомоги дітям у комі.

3.3. Контрольні питання:

1. Організація та структура надання невідкладної допомоги дітям в Україні.

2. Принципи надання невідкладної допомоги дітям на дошпитальному та шпитальному етапах.
3. Апаратура та приладдя для інтенсивної терапії у дітей.
4. Анатомо-фізіологічні особливості дитячого організму з позиції лікаря інтенсивної терапії.
5. Особливості обстеження дітей різного віку з невідкладними станами.
6. Термінальні стани та клінічна смерть у дітей.
7. Особливості техніки проведення серцево-легеневої реанімації у дітей в залежності від віку. Відпрацювання практичних навиків проведення серцево-легеневої реанімації у дітей на фантомах.
8. Синдром болю у дітей. Етіологія, патогенетичні механізми формування синдрому болю.
9. Клінічна діагностика, шкали оцінки болю у дітей.
10. Сучасні принципи корекції синдрому болю в дитячому віці. Особливості ведення синдрому болю у паліативних хворих.
11. Гіпертермічний синдром у дітей. Етіологія. Клінічна діагностика.
12. Варіанти лихоманки у дітей.
13. Надання невідкладної допомоги дітям з гіпертермією.
14. Судомний синдром у дітей. Причини виникнення. Діагностика.
15. Особливості надання невідкладної допомоги дітям при судомному синдромі різної етіології.
16. Гостра дихальна недостатність. Етіологія. Патогенез. Класифікація. Діагностика.
17. Принципи надання невідкладної допомоги дітям з проявами гострої дихальної недостатності.
18. Пульсоксиметрія, капнографія. Спосіб визначення та інтерпретація результатів аналізу парціального тиску газів, кислотно-лужного стану крові у дітей.
19. Вибір способу корекції дихальної недостатності у дітей різного віку.
20. Варіанти проведення та основи вибору параметрів ШВЛ.
21. Гострий стенозуючий ларинготрахеїт.
22. Стороннє тіло в дихальних шляхах.
23. Гострий бронхіоліт, гострий обструктивний бронхіт, астматичний стан.
24. Синдром внутрішньоплеврального напруження.
25. Клінічні прояви, тактика надання невідкладної допомоги дітям при синдромі обструкції дихальних шляхів.
26. Серцева недостатність у дітей: етіологія, патогенез, класифікація.
27. Серцева недостатність у дітей: клінічні прояви, сучасні методи діагностика, надання невідкладної допомоги.
28. Диференційна діагностика гострої серцевої та гострої судинної недостатності.
29. Гостра судинна недостатність у дітей: непритомність, колапс, шок. Етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, надання невідкладної допомоги.
30. Загальні принципи проведення інтенсивної терапії при шоках різного виду у дітей.
31. Особливості терапевтичної тактики при септичному шоці у дітей.
32. Причини, патофізіологічні механізми розвитку, клінічні прояви коматозних станів у дитячому віці.
33. Особливості та опанування навиків оцінки рівня свідомості у дітей за шкалою ком Глазго.
34. Загальні принципи надання невідкладної допомоги дітям у комі.
35. Порушення серцевого ритму, що загрожують життю дитини. Етіологія, патогенетичні механізми, діагностика, тактика надання невідкладної допомоги.

36. Гостре пошкодження нирок, гостра та хронічна ниркова недостатність у дітей. Етіологія. Патогенез. Клініка.
37. Гостре пошкодження нирок, гостра та хронічна ниркова недостатність у дітей. Діагностика. Надання невідкладної допомоги.
38. Визначення та оцінка водно-електролітного та кислотно-лужного стану крові, показників обміну азоту у дітей з нирковою недостатністю.
39. Особливості ведення дитини з гемолітико-уремічним синдромом.
40. Гострі отруєння у дітей. Етіологія. Загальні принципи діагностики та надання невідкладної допомоги дітям.
41. Невідкладні стани при екзогенних фізичних ураженнях у дітей (утоплення, опіки, обмороження, електротравма). Етіологія. Патогенетичні механізми розвитку. Клінічні прояви. Діагностика. Надання невідкладної допомоги.
42. Печінкова недостатність у дітей. Причини розвитку. Критерії діагностики та клінічні прояви. Надання невідкладної допомоги.
43. Артеріальна гіпертензія у дітей. Причини розвитку первинної та вторинної артеріальної гіпертензії в дитячому віці.
44. Патогенез формування синдрому артеріальної гіпертензії.
45. Основні причини розвитку та діагностичні критерії гіпертензивного кризу у дітей.
46. Невідкладна допомога при гіпертензивному кризі у дитини.

3.4. Індивідуальні завдання здобувача освіти - з дисципліни (далі - ІЗЗ) сприяють більш поглибленому вивченню здобувачем освіти теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використання знань для вирішення відповідних практичних завдань.

ІЗЗ оцінюються в балах (не більше 10), що додаються до балів, набраних за ЗНД по закінченню вивчення дисципліни або її частини, при проведенні «заліку», «диференційованого заліку» або «іспиту».

Загальна сума балів за ЗНД та ІЗЗ не може перевищувати 120 балів. Для дисциплін, формою контролю яких є «залік», сума балів за ЗНД та ІЗЗ не може перевищувати 200 балів.

Таблиця нарахування ІЗЗ

П/н	Кількість балів	Вид діяльності
1	1-3	Студентський науковий гурток
2	4-7	Студенти наукового гуртка кафедр, які брали участь у вітчизняних студентських олімпіадах, конференціях, творчих конкурсах.
3	8-10	Студенти наукового гуртка кафедр, які брали участь в зарубіжних студентських олімпіадах, конференціях, творчих конкурсах.

3.5. Правила оскарження оцінки

Процедура оскарження оцінки проводиться відповідно до наказу № 150 від 24.06.2021 р. про затвердження нової редакції «Положення про порядок відрахування, поновлення і переведення осіб», а також затверджено наказом ХНМУ від 30.09.2020 №252 «Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю здобувачів освіти Харківського національного медичного університету».

Посилання:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1226%3A2013-03-25-12-07-55&catid=4%3A2011-05-04-07-20-12&Itemid=19&lang=uk

4. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Щоб успішно пройти відповідний курс необхідно регулярно відвідувати практичні заняття; мати теоретичну підготовку до практичних занять згідно тематики; не спізнюватися і не пропускати заняття; виконувати всі необхідні завдання і працювати кожного заняття; вміти працювати з партнером або в складі групи; звертатися до кураторів курсу з різних питань за тематикою занять і отримувати її, коли Ви її потребуєте.

Студенти можуть обговорювати різні завдання, але їх виконання - строго індивідуально. Не допускаються списування, використання різного роду програмних засобів, підказки, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими електронними гаджетами під час заняття з метою, не пов'язаною з навчальним процесом. Не допускаються запізнення студентів на практичні заняття.

Проведення курації пацієнтів можливо за умови наявності у студентів відповідної форми одягу, санітарної книжки з відміткою про вакцинацію проти дифтерії, результатів обстеження на напруження імунітету за кором (або відмітка про вакцинацію).

Студенти з особливими потребами можуть зустрічатися з викладачем або попередити його до початку занять, на прохання студента це може зробити староста групи. Якщо у Вас виникнуть будь-які питання, будь ласка, контакуйте з викладачем.

Заохочується участь студентів у проведенні наукових досліджень та конференціях за даною тематикою.

Усі студенти ХНМУ захищені Положенням про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у Харківському національному медичному університеті, розроблено з метою визначення дієвого механізму врегулювання конфліктних ситуацій, пов'язаних із дискримінацією та сексуальними домаганнями (Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у ХНМУ http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog-sex.doc)

Харківський національний медичний університет забезпечує навчання та роботу, що є вільними від дискримінації, сексуальних домагань, залякувань чи експлуатації. Університет визнає важливість конфіденційності. Всі особи, відповідальні за здійснення цієї політики (співробітники/-ці деканатів, факультетів, інститутів та Центру гендерної освіти, члени студентського самоврядування та етичного комітету, проректор з науково-педагогічної роботи), дотримуються конфіденційності щодо осіб, які повідомляють або яких звинувачують у дискримінації або сексуальних домаганнях (за виключенням ситуацій, коли законодавство вимагає розголошення інформації та/або коли розкриття обставин Університетом необхідне для захисту безпеки інших).

ХНМУ створює простір рівних можливостей, вільний від дискримінації будь-якого національного, расового чи етнічного походження, статі, віку, інвалідності, релігії, сексуальної орієнтації, гендерної приналежності, або сімейного стану. Всі права, привілеї, програми та види діяльності, що надаються студентам/-кам або співробітникам/-цям університету, розповсюджуються на всіх без винятку за умови належної кваліфікації. Антидискримінаційна політика та політика протидії сексуальним домаганням ХНМУ підтверджується Кодексом корпоративної етики та Статутом ХНМУ.

Охорона праці

На першому занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що кожен та кожна повинні знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як ним користуватися тощо

Поведінка в аудиторії

Студентству важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/-ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.

Під час занять

- дозволяється:
  - залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;
  - пити безалкогольні напої;
  - фотографувати слайди презентацій;
  - брати активну участь у ході заняття).
- заборонено:
  - їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);
  - палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;
  - нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;
  - грати в азартні ігри;
  - наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);
  - галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Кафедра Педіатрії №1 та неонатології підтримує нульову толерантність до плагіату. Від студентів та студенток очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

Детальніша інформація за посиланням: Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_ad_etyka_text.pdf
http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2520%3A2015-04-30-08-10-46&catid=20%3A2011-05-17-09-30-17&Itemid=40&lang=uk
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/kodex_AD.docx

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Підручник Педіатрія для студ. Вищих мед. Навч. Закладів IV рівня акредитації за ред. проф. О.В.Тяжкої. – Видання 4-те, допрацьоване і доповнене. – Вінниця: Нова Книга, 2016. – 1132.
2. Основи педіатрії за Нельсоном: переклад 8-го анг. вид. : у 2 т. Т. 1 / К.Дж.Маркданте, Р.М.Клігман наук. ред. перекладу В.С. Березенко, Т.В. Починок. – К. : ВСВ «Медицина», 2019. – XIV, 378 с.24с.
3. Гончарь М.О., Завгородній І.В., Битчук Н.Д., Іщенко Т.Б., Омельченко О.В., Дриль І.С., Онікієнко О.Л. Невідкладні стани в педіатрії: Методичні вказівки.-Харків, 2017.-ХНМУ.-75 с.
4. Екстрена та невідкладна медична допомога: підручник / М.І.Швед, А.А.Гудима, С.М.Геряк та ін.; за ред. М.І.Шведа.-Тернопіль: ТДМУ, 2017.-448 с.

5. Медицина невідкладних станів: Екстрена (швидка) медична допомога: підручник (ВНЗ IV р.а) / І.С.Зозуля, В.І.Боброва, Г.Г.Рошнін та ін.; за ред. І.С.Зозулі.- 3-є вид.перероб. і допов.-Київ: Медицина, 2017.-960 с.
6. Невідкладна педіатрія: навч.посібник / Ю.В.Марушко, Г.Г.Шеф.-Харків: Нове слово, 2012.-282 с.

Допоміжна

1. Обзор обновлений специализированных рекомендаций American Heart Association, касающихся качества основных мероприятий по поддержанию жизнедеятельности и сердечно-легочной реанимации взрослых и детей от 2019 г. - 19 с.
2. Уніфікований клінічний протокол екстреної, первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги та інтенсивної терапії. Септичний шок у дітей (проект) / М.А.Георгіянц, В.А.Жовнір, В.А.Корсунов та ін. // Біль, знеболювання та інтенсивна терапія, 2017.-№ 3 (80).-С. 11-24 та № 4 (81).-С. 11-26
3. Шайтор В.М. Скорая и неотложная помощь детям.-Краткое рук-во для врачей.-2-е изд., 2017.-416 с.
4. 2015 ESC Guidelines for the management of patients with ventricular arrhythmias and the prevention of sudden cardiac death: The Task Force for the Management of Patients with Ventricular Arrhythmias and the Prevention of Sudden Cardiac Death of the European Society of Cardiology (ESC) Endorsed by: Association for European Paediatric and Congenital Cardiology (AEPC) // European Heart Journal, Volume 36, Issue 41, 1 November 2015, Pages 2793–2867

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Посилання на сторінку навчальної дисципліни в MOODLE

---

2. Інтернет ресурси:

<https://www.openpediatrics.org/>

<https://www.aap.org/>

<https://www.cdc.gov/>

<http://www.medscape.com>

<http://www.cochranelibrary.com>

8. ІНШЕ

Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у ХНМУ
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog-sex.doc

Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_ad_etyka_text.pdf

Порядок проведення занять з поглибленого вивчення студентами Харківського національного медичного університету окремих дисциплін понад обсяг навчального плану
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/nak-poriad-pogl-vyv-dyvc.docx

Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_komis_ad_text.pdf

Положення про визнання результатів неформальної освіти в Харківському національному медичному університеті

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_neform_osv.pdf

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=7108%3A2021-03-10-14-08-02&catid=12%3A2011-05-10-07-16-32&Itemid=33&lang=uk

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2520%3A2015-04-30-08-10-46&catid=20%3A2011-05-17-09-30-17&Itemid=40&lang=uk

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/kodex_AD.docx